

Prof. Rainer Katteli esitamine Teaduste Akadeemia innovatsiooniuringute akadeemikuks

Rainer Kattel on olnud Tallinna Tehnikaülikooli professor alates 2005. aastast, kuni 2019. aastani oli ta Tallinna Tehnikaülikooli täisprofessor ning alates 2019. aastast töötab Tehnikaülikoolis kaasatud professorina. Aastatel 2016-2018 oli ta Eesti Teaduste Akadeemia uurija-professor ning alates 2019 on ta professor University College London'i (UCL) Institute for Innovation and Public Purpose juures.

Innovatsiooniuringuid tehakse laias laastus kahes võrdlemisi eraldiseisvas valdkonnas: era- ja avaliku sektori innovatsioon. See eristus kajastub ka kahes üsna erinevas arusaamas innovatsioonist, mis põhinevad omakorda erinevatel tõlgendustel süsteemsete muutuste olemusest ja nende elluviimise viisidest. Näiteks on innovatsioon heaoluriigi mudelites olemuslikult väga erinev innovatsioonist, mis on suunatud jätkusuutliku energiarenduse edendamisele. Rainer Katteli tööd on suunatud nende kahe teaduskultuuri sünteesimisele ühtseks innovatsiooniteooriaks. Tema uurimistöös on keskne koht olnud organisatsiooniliste võimekuste ja oskuste teooria arendamisel just innovatsiooniuringute vaatenurgast. Kitsamalt on Kattel spetsialiseerunud avaliku sektori organisatsioonide innovatsioonivõimekuste uurimisele. Need võimekused puudutavad nt kliimamuutuste ja digitaalse transformatsiooni mõju avalike teenustele ja elukeskkonna kvaliteedile, aga ka laiemalt ühiskonna võimekusi keerulisi probleeme lahendada. Katteli uurimistöödel on sageli väga praktiline väljund, kuna enamus tema projekte viiakse ellu koos avalike jt sektorite partneritega (mh globaalselt olulised filantroopiad nagu Bloomberg Philanthropies, Open Society Foundation, Rockefeller, Hewlett, jt). Kattel on nõustanud ja koolitanud mitmete riikide valitsusi nende innovatsioonivõimekuste kasvatamisel. Samuti on Kattelil pikaaegne kogemus rahvusvaheliste multilateraalsete organisatsioonidega töötamisel ja nende nõustamisel nende võimekuste ja tegevuste parendamiseks globaalsete probleemidega tegelemisel. Nii on ta töötanud erinevate ÜRO allorganisatsioonidega (nt UNIDO, UN FAO, UNDP) ja OECD erinevate üksustega (nt OECD OPSI, OECD Missions Action Lab), aga koolitanud ja nõustanud ka Asian Development Banki erinevaid üksuseid.

Innovatsiooniuringute akadeemiku kohaga seotud teemades on professor Kattel olnud mitmetes valdkondades teadusuuringute ning uurimisgruppide alustajaks Tallinna Tehnikaülikoolis ja Eestis laiemalt:

1. Tema eestvedamisel käivitati Tallinna Tehnikaülikoolis maailmatasemel innovatsiooniuringute ning tehnoloogia valitsemise uurimissuund, mh valdkonna maailma tippteadlaste – Erik S. Reinert, Carlota Perez, Jan A. Kregel Eestiga sidumine (hetkel veab valdkonda professor Katteli esimene juhendatud doktor, professor Erkki Karo).
2. Tema kaasvedamisel on Tallinna Tehnikaülikoolis arendatud maailmatasemel finants- ja fiskaalpoliitika ning -kriiside uurimissuunda (ennekõike koostöös praegu valdkonda vedava professor Ringa Raudlaga).
3. Tema kaasvedamisel on Tallinna Tehnikaülikoolis arendatud avaliku sektori innovatsiooni ning keeruliste ühiskondlike probleemide toimetuleku võimekustega arendamise uurimissuunda (ennekõike koostöös praegu valdkonda vedava professor Veiko Lemberiga).

Nendes suundades on professor Katteli juhendamisel Taltech's kaitstud 10 doktoritööd, ja UCLs 8 doktoritööd. Lisaks on talle nende valdkondade arengusse panustamise eest omistatud 2013. aastal Eesti Vabariigi teaduspreemia sotsiaalteaduste valdkonnas uurimuste tsükli „Innovatsiooni-ja majanduspoliitika areng ja juhtimine Kesk- ja Ida-Euroopa riikides 2000ndatel aastatel” eest ning 2014. aastal Alena Brunovska auhind parimale avaliku halduse õppejõule Kesk- ja Ida-Euroopas (Network of Schools and Institutes of Public Administration in Central and Eastern Europe).

Professor Katteli Google Scholar h-indeks on 41 (enam ligi 8000 tsiteeringut) ja Scopuse h-indeks on 22 (enam kui 2000 tsiteeringut).

Täna panustab professor Kattel aktiivselt Tehnikaülikooli teadustegevusse läbi magistrantide ja doktorantide juhendamise (hetkel juhendamisel 2 doktoranti), teadusprojektide koostootlemisse ja elluviimisse (nt. TalTechi koordineeritud Twinning projektis – Public Administration for Digital and Sustainability Transitions, PADST – on professor Kattel UCLi vastutav täitja) ning ühise teadustegevuse Tehnikaülikooli teadlastega. Näiteks 2023. aastal omistati Rainer Katteli, Wolfgang Dreschsleri ja Erkki Karo ühise pikaajalise teadustöö tulemusel valminud raamatule „*How to Make and Entrepreneurial State: Why Innovation Needs Bureaucracy*“ Academy of Management’i George R. Terry auhind, mis omistatakse raamatule, mis on „viimase kahe aasta jooksul andnud silmapaistvaima panuse juhtimisalaste teadmiste ülemaailmsesse edendamisse“.

Professor Kattel on aktiivselt panustamas ka Eesti ühiskonna arengusse läbi erinevate viiside. Viimastel aastatel on ta olnud näiteks e-Eesti Nõukogu liige (kuni 2021), soolise võrdõiguslikkuse nõukogu esimees (2016-2023), ja ajalehe Postimees kolumnist (2000-2022. aastatel).

Prof. Erkki Karo
Ragnar Nurkse instituut